

JE PREZIDENTEM ČESKÉHO KLUBU CESTOVATELŮ. O SVÝCH CESTÁCH PÍŠE KNIHY, ČLÁNKY DO NAŠICH I ZAHRANIČNÍCH ČASOPISŮ, NATOČIL VÍCE JAK DESÍTKU DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ PRO ČESKOU TELEVIZI.

Petr Jahoda

Na Papui jsem jako doma

» Kam chodíte pro inspiraci, jakou oblast navštívit a co v ní hledat?

Posledních deset let jezdím takřka výhradně za přírodními národy. V jakých teritoriích je hledat, se obecně ví – Afrika, Amazonie a druhý největší ostrov světa, Nová Guinea, kterému se říká Papua. Pak ještě malé ostrůvky v Pacifiku a v Indickém oceánu. Ovšem najít to velmi malé území obývané kmenem přírodně žijících lidí je složitější. Chce to umět správně vyhodnotit i drobné informace, mít cit a štěstí.

» Kam byste se rozhodně chtěl vrátit?

Já se vracím velmi často. Třeba na Papui jsem součtem strávil přes čtyři roky. Poslední dva roky tam bývám šest měsíců z roku, cítím se tu téměř jako doma. Poměrně „snadno“ dosažitelní tu jsou lidé žijící na úrovni doby kamenné. Například stromoví lidé Kombajové v nížinné džungli ostrova Nová Guinea, jen několik stupňů od rovničky. Dodnes loví luky a šípy, chodí polonazí nebo oděni do přírodních materiálů, muži si pouze vkládají penis do zobáku zboroha. Používají kostěné a kamenné nástroje a své domy staví vysoko nad zemí, někdy až v korunách stromů. Jsou obdélkové, se čtyřmi stěnami a sedlovou střechou. Na našich expedicích bydlíme s Kombaji v jejich domech, tedy pokud nám to dovolí a podaří-li se nám vylézt nahoru za nimi.

Jsou jedním z nejdivočejších kmenů na Guinei. Trvá dlouho, než si získáte jejich důvěru a velmi křehké přátelství. Já k nim jezdím již deset let a teprve loni mi náčelník vyjádřil přátelství. S tím souvisejí záruky bezpečnosti a „nedotknutelnosti“, proto si toho cením. Náčelníka s jeho synem můžete vidět i na naší společné fotografii.

Ale už v sousední vesnici nemá ta nedotknutelnost prakticky žádnou váhu a náčelníka tam příliš nerespektují. Jeho autorita je velmi omezená, Kombajové jsou opravdu velmi divocí. Jsem přesvědčen o tom, že dodnes praktikují rituální kanibalismus v době válek se sousedním kmenem stromových lidí, Korowajů.

» Jak musí být člověk na takovou expedici připraven?

Naše expedice nejsou fyzicky extrémně náročné,

ale určitou kondici a dobrý zdravotní stav přece jen vyžadují. Musíme vždy předem počítat s tou nejhorsší variantou a být na ni připraveni. Mnohdy bývá obtížné psychicky se vyrovnat s tím, že se pohybujeme v oblastech, kde nemůže v případě potřeby zasáhnout lékař.

» Jak se stravujete?

Jídla s sebou vozíme hodně málo, co se vejde do batohu. Především dehydrované potraviny. Nejvíce se nám osvědčilo maso, které si sušíme sami. Přijímáme i stravu od domorodců, zpravidla není příliš chutná. Většinou se dá odmítnout, ale my to neděláme, máme hlad... „Cestovatelské průjmy“ ale prakticky neznáme.

» Mají ve vašem životě místo i doplňky stravy?

Jistě, na expedicích používáme a testujeme vitamínové preparáty různých výrobců. Když máte špatnou stravu, musíte to něčím dohnat. Občas

testujeme i různé „kalorické bomby“ a podobné doplňky stravy. Praktické testy Českého klubu cestovatelů jsou pro výrobce hodnotné, protože je provádíme v extrémních podmínkách a dlouhodobě.

» Neměl jste někdy pocit, že by některá z oblastí měla zůstat pro civilizaci neobjevená?

Určitě. Všechny! Jenže to беру z pohledu člověka, který by si to pro sebe zachoval takové, jaké to je. Ale zkuste se na to podívat očima těch domorodců. Zkuste jim říci, že oni nemají právo mít lékařskou péči, elektřinu, teplé oblečení nebo pláštěnku. Že na to právo nemají, protože my chceme, aby zůstali takoví, jak se nám to líbí. Zkuste říct lidem třeba na jižní Moravě, ať chodí v krojích, na pole jezdí s koňmi a žebříčkem, prodávají auta, mikrovláknové trouby a žijí tak, jak se nám to líbí. Všude, kam jezdíme, působí misionáři, jejichž cílem je tyto lidi civilizovat. Mají k dispozici helikoptéry a množství peněz. Proto si myslí, že je dobře, že tam jezdíme a snažíme se dokumentovat tradice a život. Misionáři už to dnes totiž nedělají. ■

Petr Jahoda s náčelníkem kmene stromových lidí Kombajů a jeho synem

Foto: Josef Bojanovský